

Ὦντ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΟΥΝΤΑ ΔΟΧΕΙΑ*

Ὑπάρχουν δεκατρία μόνο κρεβάτια διαθέσιμα. Μιὰ μέρα, ἓνα ἀπ' αὐτὰ ἐλευθερώνεται καὶ μὲ καλοῦν γιὰ νὰ μοῦ ποῦν: Σᾶς περιμένουμε αὔριο στὶς δέκα τὸ πρωί.

Δὲν ἔχω τὸ χρόνο νὰ τὸ σκεφτῶ. Οὔτε καὶ τὸ χρόνο νὰ ἐτοιμάσω τὶς ἀποσκευές μου διὰ παντός. Κάνω σὰν νὰ φεύγω ἀπλῶς γιὰ διακοπές. Παίρνω μαζί μου μία βαλίτσα, ἓνα ξυπνητήρι, ἓνα ἀνεμιστηράκι γιατί εἶναι ἀκόμη καλοκαίρι. Προσθέτω καὶ μία καρέκλα ποὺ ἀγαπῶ.

Δὲν ἔχω οὔτε τὸ χρόνο νὰ κάνω ὑπολογισμούς. Ἄν ὑπάρχει λίστα ἀναμονῆς καὶ μὲ καλοῦν, θὰ εἶμαι ἀναγκαστικά ἡ δέκατη τρίτη. Αὐτὸ δὲν εἶναι ποτὲ καλὸ.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ἐτούτη ἀρχίζει ἡ ἀντίστροφη μέτρηση.

*

Ἀφότου ἔφτασα ἐδῶ, κοιτάζω τοὺς ἄλλους καὶ σκέφτομαι: Δὲν εἶν' ἐδῶ ἡ θέση μου, δὲν εἶμαι σὰν αὐτοῦς, δὲν εἶμαι σ' αὐτὸ τὸ στάδιο. Θὰ ξανάρθω ἀργότερα. Δὲν φεύγω ὡστόσο.

Εἶχα σχηματίσει τὶς ἀπόψεις μου. Ὅτι εἶναι μιὰ μεγάλη οἰκογένεια. Πιὸ πολὺ ἰδίως ἐξαιτίας αὐτοῦ τοῦ πράγματος μέσα μας, ποὺ δὲν τό 'χουν οἱ ΑΘΙΚΤΟΙ. Μὰ ὅπου καὶ νὰ βρισκομαι, πρωὶ βράδυ, οἱ ἄλλοι δώδεκα εἶναι ἐδῶ σὰν γιγαντιαῖος πολυεδρικός καθρέφτης γιὰ νὰ μοῦ θυμίζουν πὼς εἶμαι ξεγραμμένη. Καταλήγω νὰ θέλω νὰ τοὺς σκοτώσω γιὰ νὰ μὴ βλέπω πιά συνεχῶς τὸν ἑαυτό μου τόσο ξεκάθαρα.

Μὲ πιάνει συχνὰ πλήρης ἄρνηση, τόσο πολὺ ἀβάσταχτο εἶναι αὐτὸ ποὺ συμβαίνει ἐδῶ. Τὰ πάντα μὲ ξεθωιάζουν λίγο λίγο καὶ συρρικνώνομαι μέχρι ποὺ νὰ μὴν εἶμαι τίποτα, παραμορφωμένη, ἀποσκελετωμένη. Τὰ κόκαλα. Ὡρες-ῶρες ὁ τρόμος εἶναι τόσο μεγάλος ποὺ «μοῦ στρίβει». Τρελαίνομαι γιὰ ὥρες, γιὰ μέρες. Ὑστερα ἐπανερχομαι.

Ὅσο θέλω νὰ γλιτώσω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, νὰ βυθιστῶ μέσα στὴν ἀσυνειδησία, ἄλλο τόσο θέλω ν' ἀναδυθῶ, νὰ μὴ χάσω τίποτα ἀπ' ὅ,τι μοῦ ἀπομένει. Νὰ ζήσω ἔντονα. Ὅχι ὅμως μέσα στὴ φρικαλεότητα.

Θέλουμε νὰ ζήσουμε ὅπως πρίν. Ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Ὅμως δὲν εἴμαστε πιά ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Τοῦτο εἶναι φανερό. Τοῦτο εἶναι ἀπτό.

Ὑπάρχουν αὐτοί, οἱ ΑΘΙΚΤΟΙ, μουδιασμένοι, κεραυνοβολημένοι, τρομοκρατημένοι μὲ τὸ ποὺ μᾶς βλέπουν ἔτσι. Κλαῖνε, δὲν κοιμοῦνται πιά, χτυποῦν τοὺς τοίχους μὲ τὸ κεφάλι τους.

Καὶ ὑπάρχουμε κι ἐμεῖς ποὺ ἔχουμε πληγεῖ ἀπὸ τὴν ἀσθένεια, μουδιασμένοι, κεραυνοβολημένοι, τρομοκρατημένοι ποὺ βλέπουμε τὸν ἑαυτό μας ἔτσι. Κλαῖμε, δὲν κοιμόμαστε πιά, χτυπᾶμε τοὺς τοίχους μὲ τὸ κεφάλι μας.

Δὲν εἴμαστε πιά ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, καὶ συγχρόνως εἴμαστε ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Οἱ ΑΘΙΚΤΟΙ εἶναι μόνο «πρὸς στιγμήν» ἄθικτοι. Ὅπως ἤμασταν κι ἐμεῖς πρίν. Τὸ γνωρίζουν

καὶ γι' αὐτὸ τρέμουν. Κάτι θὰ τοὺς πλήξει κι αὐτούς. Ἀναπόφευκτα. Δὲν γνωρίζουν τὸ πότε, τὸ τί, τὸ ποῦ. Ὅμως αὐτὸ θὰ συμβεῖ. Σὰν κεραυνός. Ἡ σὰν τὸ νερὸ ποὺ παρεισφρῆει ὑπομονετικά στὴν πέτρα γιὰ νὰ τὴ διαβρώσει μιὰν ὥραία ἡμέρα.

*

Ἡ ἀδελφή μου ἔρχεται συχνὰ νὰ μὲ δεῖ. Μὲ συνοδεύει στὴν κάθοδό μου στὸν Ἄδη. Πότε-πότε καθόμαστε πολλὴν ὥρα δίχως νὰ λέμε κουβέντα. Ἀπὸ τὸ παράθυρο κοιτάζει τὰ βαριὰ σύννεφα τοῦ τέλους τ' Αὐγούστου. Τὰ μάτια μου δὲν τὴ χάνουν ἀπὸ τὸ πεδίο τους.

Διερευνῶ τὸ πρόσωπό της. Τὶς ὁμορφες ὠμοπλάτες της τὶς ἀκάλυπτες ἀπὸ τὸ καλοκαιρινὸ της φόρεμα. Τὰ μπράτσα της. Τὰ δάχτυλά μου ψαύουν τὸν κρόταφό της, κατεβαίνουν ἀργὰ στὸ μάγουλό της, στὸ πηγούνι της. Στρέφεται πρὸς ἐμένα. Κάθε φορὰ ξαφνιάζομαι ποὺ ἐκείνη δὲν ἀλλάζει.

Ξαφνικά ντρέπεται γιὰ τὸ ὥραϊο της πρόσωπο, γιὰ τὶς ὠμοπλάτες της, γιὰ τὰ μπράτσα της. Χαμηλώνει τὸ κεφάλι της. Δὲν βρισκόμαστε πλέον στὸν ἴδιο χρόνο. Πρὶν ἀπὸ μερικὸς μῆνες εἶχαμε τὴν ἴδια σχεδὸν ἡλικία. Ἐκείνη δὲν μετακινήθηκε. Ἐγὼ φορτώθηκα τριάντα χρόνια σὲ τέσσερις μῆνες. Ἴσως καὶ λίγο παραπάνω.

Βρίσκομαι μέσα σ' ἓνα ἐπιταχυντή. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὸν σταματήσει.

Θά 'θελε κάτι νὰ κάνει. Κλαίει. Τὴν παρηγορῶ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ μὲ σώσει.

*

Μέσα στὰ δωμάτια τὰ κρεβάτια εἶναι ἀντικριστά. Δὲν ξέρω ποιὸς εἶχε τὴ διαβολικὴ ἐτούτῃ ιδέα.

Ὅταν ξυπνῶ, ἀνοίγω τὰ μάτια μου καὶ βλέπω ἐκείνη ποὺ κοιμᾶται ἀπέναντί μου. Μὲ τὸ κεφάλι της κάπως ριγμένο πρὸς τὰ πίσω. Τὰ μάτια μισόκλειστα. Τὸ στόμα της νὰ χάσκει. Κι ἀκούω αὐτὸν τὸ θόρυβο, αὐτὸν τὸ ρόγχο ποὺ δὲν τὸν ἔχω ποτὲ μου ξανακούσει ἄλλοῦ ἐκτὸς ἀπὸ ἐδῶ καὶ ποὺ ἔρχεται τὴ νύχτα ἀπ' ὅλες τὶς αἵθουσες συγχρόνως.

Κι ἐγὼ κοιμᾶμαι ἔτσι, σὰν τὰ ἐπιτύμβια ἀγάλματα τῶν ξαπλωμένων ἀρχόντων. Κι εὐχομαι νὰ μὴ μὲ δεῖ ποτὲ κανένας ἔτσι. Κυρίως αὐτοὶ ποὺ μὲ ἀγαποῦν. Ὅμως ὑπάρχει ἐκείνη στὸ κρεβάτι της, ἀπέναντί μου, ποὺ μὲ βλέπει. Καὶ ὑπάρχουν κι αὐτοὶ ποὺ μ' ἀγαποῦν. Συχνά, ὅταν ἀνοίγω τὰ μάτια μου, ἓνας ἀπ' αὐτοὺς βρίσκεται ἐδῶ, μὲ εἶδε, κάθισε μάλιστα ἐντελῶς δίπλα μου, στὴν πολυθρόνα, καὶ μὲ κοίταζε ὥρα πολλή. Κι αὐτὸ εἶναι ἐπίσης ὁδυνηρό. Θά 'θελα νὰ κρυφτῶ. Νὰ μὴ βλέπω πιά κανέναν γιὰ νὰ μὴ μὲ βλέπουν πιά.

Κοιμᾶται καί, ἂν δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ θόρυβος, θὰ ὀρκιζόμουν πὼς εἶναι νεκρή. Ξέρω ὥστόσο πὼς σύντομα θὰ πνιγεῖ λίγο, θὰ βῆξει δυὸ-τρεῖς φορές, θὰ κλείσει μάτια της κι ὕστερα θὰ τὰ ξανανοίξει, θὰ μὲ καλημερίσει, θὰ ζητήσει ἀπὸ τὴ νοσοκόμα νὰ τὴν καθίσει στὴν καρέκλα της, θὰ κοιτάξει κάτω ἀπὸ τὸν μεταλλικὸ κώδωνα ποὺ σκεπάζει τὸ πιάτο της καὶ θὰ πεῖ χαμογελώντας, ἀκόμα κι ἂν μόλις καὶ μετὰ βίας μπορεῖ νὰ καταπιεῖ: Ἀχ, βολοβάν!

Ἐδῶ πεθαίνουμε συχνὰ κι ἀνασταινόμαστε λίγο πιὸ ὕστερα. Αὐτὸ εἶναι ἐξαντλητικὸ γιὰ ὅλους. Σὰν τρίφτης ποὺ περνάει πάνω στὴν καρδιά. Ὅστερα μιὰ μέρα εἶναι ἡ καλὴ φορὰ. Ὅμως δὲν μπορεῖς νὰ ξέρεις τὸ πότε προτοῦ νὰ βρεθεῖς σ' αὐτή.

Ὅλοι κάνουν προβλέψεις. Δὲν πρέπει. Εἶναι παγίδα.

*

Λένε: Μερικούς μήνες.

Ρωτάω: Πόσους;

Δέν τὸ γνωρίζουν.

Ρωτάω: Πῶς;

Δέν τὸ γνωρίζουν.

Τότε κοιτάζω τριγύρω μου γιὰ νὰ μάθω αὐτὸ ποὺ κανένας δὲν φαίνεται νὰ ξέρει ἢ νὰ θέλει νὰ πεῖ.

Λίγο-λίγο ὑπάρχουν κάποιοι ποὺ φεύγουν. Δὲν εἶμαι πιὰ ἡ δέκατη τρίτη. Πλησιάζει ἡ σειρά μου. Συγχρόνως ὅμως ξέρω πῶς δὲν τηρεῖται πάντοτε αὐστηρά ἡ τάξη. Κάποιοι φτάνουν ἐδῶ καὶ δὲν ἔχουν οὔτε καν τὸ χρόνο νὰ ἐξετάσουν ἐπισταμένως κάθε μικρολεπτομέρεια τοῦ ταβανιοῦ καὶ ἤδη φεύγουν. Εὐφημισμοί. Σβήνουν. Ἀπέρχονται. Ὁ Θεὸς ἔρχεται καὶ τοὺς παίρνει. Κοιμοῦνται. Ἐξαφανίζονται. Ποῦ; Παραδίδουν τὸ πνεῦμα. Σὲ ποιόν;

Ἀρχίζω νὰ μετρῶ. Νὰ κρατῶ στοιχεῖα. Νὰ γίνομαι εὐαίσθητη στὶς λέξεις. Στὶς σιωπές.

Πότε εἰσέρχεται κανεὶς στὸ στάδιο τοῦ ψυχορραγήματος; Τί εἶναι τὸ ψυχορράγημα; Πότε χαρακτηρίζεται κανεὶς ἐτοιμοθάνατος; Εἶμαι ἐτοιμοθάνατη; Εἶναι ἐπώδυνο αὐτό; Γίνομαι ἐρωτήσεις. Εἶμαι ὁλόκληρη μόνο ἐρωτήσεις. Μέρα-νύχτα.

Καὶ κανένας δὲν ἀπαντᾷ. Ποτέ.

Ἦ, ὅταν κάποιος ἀπαντᾷ, τὸ κάνει γιὰ νὰ πεῖ ὅ,τι νὰ ἔναι, γιὰ νὰ γεμίσει αὐτὸ τὸ ἀνυπόφορο γιὰ ὅλους κενό.

Βρίσκεις τὶς ἀληθινὲς ἀπαντήσεις μόνος σου, μὲ τὴν παρατήρηση. Ὅλα βρίσκονται ἐδῶ, μπρὸς στὰ μάτια μας.

Ἐδῶ εἰσέρχεσαι στὸ στάδιο τοῦ ψυχορραγήματος καὶ χαρακτηρίζεσαι ἐτοιμοθάνατος ὅταν μετακινήσουν τὸ κρεβάτι σου γιὰ τὸ σαλονάκι ὅπου σὲ ὑποδέχθηκαν καλωσορίζοντάς σε κι ὅπου συγκέντρωσαν, κάμποσες φορὲς στὴ συνέχεια, ἐκείνους ποὺ ἀγαπᾷς. Αὐτὸ εἶναι ἓνα σημάδι ποὺ δὲν σὲ ξεγελάει. Ὅταν βάλουν τὸ κρεβάτι σου στὸ σαλονάκι αὐτό, δὲν ξαναβγαίνεις ἀπὸ ἐκεῖ παρὰ μόνο μὲ μιὰν ἐτικέτα μὲ τὰ στοιχεῖα ταυτότητας περασμένη στὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ ποδιοῦ σου. Τοῦτο μπορεῖ νὰ συμβεῖ ταχύτατα. Σὲ μερικὲς ὥρες. Μπορεῖ ὥστόσο νὰ συμβεῖ καὶ πολὺ ἀργά. Σὲ τρεῖς μέρες. Σὲ τέσσερις-πέντε. Πράγμα ποὺ δὲν συνιστᾶται, γιὰτὶ καταλαμβάνεις τὸ δωμάτιο. Μὰ δὲν ξέρεις ποτὲ πῶς νὰ ἀπέλθεις.

Κάποιοι ἀπέρχονται ἡσυχᾶ, σιωπηλά, ἀπ' ὅ,τι λέγεται. Δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶδα ἐδῶ. Ὅποτε κυκλοφορῶ στὸ διάδρομο, περνῶ μπρὸς ἀπ' τὴ μισάνοιχτη πόρτα τοῦ μικροῦ σαλονιοῦ. Προτοῦ νὰ δῶ κάτι, ἀκούω. Οἱ συνήθεις ρόγχοι ἔχουν διευρυνθεῖ καὶ σ' αὐτοὺς προστίθενται ὑπόκωφα βογκητά. Τὸ σῶμα ἔχει ἀκινητοποιηθεῖ σὲ ἄκαμπτες κι ἄβολες στάσεις σὰν νὰ σκληρύνεται λίγο μόλις πρὶν ἀπ' τὸ μεγάλο ἄλμα. Ὁ φόβος τὸ παγώνει. Τοῦ πετρώνει τὰ μέλη. Μετατρέπεται τὸ πρόσωπο σὲ προσωπεῖο.

Ὅταν τὸ σαλονάκι εἶναι κατηλειμμένο κι ἐγὼ βρίσκομαι ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι μου, ἀκούω κάποιους νὰ κλαῖνε. Συχνά. Πολὺ σιγανά. Τὴ μέρα ὅπως καὶ τὴ νύχτα. Οἱ ΑΘΙ-ΚΤΟΙ βηματίζουν πάνω κάτω στὸ διάδρομο μὲ χέρια βαριά κι ἄχρηστα, ἀκολουθοῦν μὲ τὸ δάχτυλο τὶς ρωγμὲς τῶν τοίχων, ἀποκρυπτογραφοῦν κι αὐτοὶ τὶς παραμικρότερες λεπτομέρειες τῶν ταβανίων, θὰ προτιμοῦσαν νὰ πέθαιναν παρὰ νὰ ὑφίστανται ἐτοῦτες τὶς στιγμές, κλαῖνε, μὲ τὸ πρόσωπο μὲς στὶς μουσκεμένες φοῦχτες τους, γογγύζουν ἐπίσης.

Οἱ νύχτες αὐτὲς δὲν εἶναι σὰν καὶ τὶς ἄλλες. Αὐτοὶ ποὺ βρίσκονται ξαπλωμένοι στὰ κρεβάτια εἶναι σ' ἐπιφυλακὴ. Δὲν κοιμόμαστε. Κρατᾶμε τὴν ἀναπνοή μας. Φοβόμαστε

νὰ μὴν ἀκούσουμε ξαφνικὰ μεγάλες φωνές, ἓνα παταγῶδες ΟΧΙ, μιὰ φασαρία, τὸ ἀναποδογύρισμα ἐπίπλων, κάποιον ποὺ παλεύει νὰ γλιτώσει ἀπὸ κάποια σφαγή, ὕστερα τὸν ὑπόκωφο θόρυβο χτυπημάτων ποὺ δίνονται γιὰ νὰ μὴν τὸ σκάσει. Ὅμως δὲν συμβαίνει κάτι τέτοιο. Ξαφνικὰ ξέρουμε. Ἐνας κάπως πιὸ δυνατὸς λυγμὸς ραγίζει τὴ νύχτα. Ἐνας λυγμὸς ποὺ πνίγεται ἀμέσως. Τότε ἡ ἀτμόσφαιρα γεμίζει ψίθυρους. Καὶ λίγο ἀργότερα ἀπὸ ἓνα διακριτικὸ πηγαινέλα. Τὸ πρῶι, τὸ σαλονάκι εἶναι καὶ πάλι διαθέσιμο – γιὰ ποιὸν ἄραγε ἀπὸ ἐμᾶς; – καὶ στὸ δωμάτιό του τὰ προσωπικὰ πράγματα τοῦ ἄλλου ἔχουν ἐξαφανιστεῖ.

Ἀναρωτιέμαι ποῦ νὰ τὸν ἔχουν βάλει. Ποῦ νὰ ἔχουν τοποθετήσει τὸ κρῦο κι ἄκαμπτο σῶμα του. Ποῦ νὰ πέρασε τὸ πνεῦμα του, αὐτὸ τὸ ρευστὸ πρᾶγμα ποὺ μοιάζει νὰ ἔχει μείνει ἀκέραιο σὲ μένα καὶ ποὺ ὅχι μόνο ἡ ἀσθένεια δὲν τὸ ἐπληξε, ἀλλὰ ποὺ μοιάζει νὰ ἀντλεῖ δυνάμεις ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μὲ ὅλο ἐτοῦτο τὸ κακὸ, ν' ἀναπτύσσεται, νὰ θέλει ὅλο καὶ περισσότερο νὰ ξεπροβάλει, νὰ βγῇ ἀπὸ τὴ χρυσαλλίδα του. Γι' αὐτὸ δὲν ὠφελεῖ διόλου νὰ ρωτήσω. Ἦδη ξέρω περισσότερα ἀπὸ ἐκείνους.

*

Ἡ ἀδελφή μου θὰ ἔκανε τὰ πάντα γιὰ μένα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ νὰ βρεθεῖ στὴ θέση μου. Καὶ πάλι ποιὸς ξέρει; Ἴσως καὶ νὰ συναινοῦσε σ' αὐτό. Ὅσο ἐκείνη δὲν μπορεῖ νὰ μετρήσει τὴν ἀπόγνωσή μου, ἄλλο τόσο κι ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ μετρήσω τὴ δική της. Τὴ δική τους. Ὅταν τὴν κοιτάζω, μοῦ ῥχεται μιὰ λέξη: ἀκρωτηριασμός. Ὁ θάνατός μου θὰ τὴν ἀκρωτηριάσει. Καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ξέρω μὲ πονάει ἐπίσης. Ὁ πόνος της προστίθεται στὸν δικό μου. Θὰ ἔθελα νὰ μὲ συντροφεύσει, ἀλλὰ νὰ μὴν ὑποφέρει ἐξαιτίας μου. Οὔτε τώρα, οὔτε μετὰ. Ἦ καλύτερα νὰ πεθάνω μονάχη μου, στὸ περιθώριο, ὅπως σὲ κάποιες φυλές.

Κατόπιν ἀνακαλύπτω λίγο-λίγο ὅτι αὐτὰ τὰ δεσμὰ μὲ σώζουν ἀπὸ τὸν πόνο ποὺ προστίθεται σ' αὐτά. Γιατὶ, ἐνῶ ξέρω ὅτι σωματικὰ γίνομαι ναυάγιο, ράκος, ἐρείπιο, τὸ βλέμμα τους μοῦ ἐπιβεβαιώνει πὼς ἔχω παραμείνει ἄθικτη. Ὀλόκληρη. Καὶ μιὰ μέρα, αὐτὰ τὰ βλέμματα μὲ βοηθοῦν νὰ καταλάβω ὅτι, ἐνόσω δὲν θὰ εἶμαι νεκρή, θὰ εἶμαι ζωντανή, παρ' ὅλα τ' ἀπατηλὰ φαινόμενα. Ἡ ἀκεραιότητα διαφυλαγμένη. Πλήρως, χωρὶς τὸν παραμικρὸ συμβιβασμό.

Δὲν γίνεται νὰ εἶναι κανεὶς ἐτοιμοθάνατος. Ἦ εἶναι νεκρὸς ἢ εἶναι ζωντανός. Δὲν ὑπάρχει κάτι τὸ ἐνδιάμεσο, δὲν ὑπάρχει προθάλαμος, σαλονάκι.

*

Βωλοδέρνουν, ὅπως ἔκανα πάντοτε κι ἐγὼ ἡ ἴδια, μέσα στ' ἀσήμαντα πράγματα. Δὲν τοὺς κρίνω. Δὲν τοὺς καταδικάζω. Ἀπλούστατα ἔχω μάτια καὶ βλέπω. Κι αὐτὸ μὲ ἐκπλήσσει.

Ἡ ἀδελφή μου ἔφερε ἀρωματικὲς κρέμες καὶ τὶς ἀλείφει φροντισμένα στὸ πρόσωπό μου. Ξέρει πὼς μ' ἀρέσουν οἱ ἀπαλὲς μυρωδιές, καὶ κυρίως πὼς μ' ἀρέσει νὰ μ' ἀγγίζουν. Μαλάσσει ἐλαφρὰ τὰ μάγουλά μου, μὲ μικρὲς κυκλικὲς κινήσεις. Ἐχω τὰ μάτια μου κλειστά, παρακολουθῶ τὰ δάχτυλά της πάνω στὴν ἐπιδερμίδα μου καὶ προσπαθῶ ν' ἀπολαμβάνω αὐτὲς τὶς στιγμές. Ὅμως ἡ λέξη ἐπανέρχεται, παρεμβαίνει: *Μάταιο*.

Μιὰ ἄλλη λέξη προβάλλει: *Απολέπιση*. Ἡ ἀδελφή μου μοῦ κάνει μιὰν ἀπολέπιση. Κάνει νὰ ἐξαφανιστοῦν ὅλα τὰ μικρὰ νεκρὰ κύτταρα. Θὰ ἔχω σβηστεῖ. Ἐντελῶς ἐξαλειφθεῖ. Διὰ παντός.

Κρατῶ τὰ μάτια μου σφαλισμένα. Λέω: Πιστεύεις ἀληθινὰ πὼς ὠφελεῖ σὲ τίποτα αὐτὸ ποὺ κάνεις τῇ στιγμῇ ἐτούτῃ; Καὶ ξαφνικὰ τῆς πετάω κατάμουτρα σὰν φτύσιμο τῇ λέξει: *Μάταιο.*

Ἐκεῖνη λέει: *Θέλω ἀπλῶς νὰ εἶσαι καλὰ τῇ στιγμῇ αὐτῇ. Αὐτὸ εἶν' ὅλο.*

Τῆς λέω νὰ μοῦ πλύνει τὸ πρόσωπο καὶ νὰ φύγει παίρνοντας μαζί της ὅλες αὐτὲς τὶς ἄχρηστες κρέμες.

Ξέρω ὅτι θὰ κλάφει μὲς στὸ αὐτοκίνητο. Ξέρω πὼς ἤθελε νὰ κάνει τὸ καλὸ, ὥστόσο δὲν μπορῶ ν' ἀσχοληθῶ μαζί της αὐτῇ τῇ στιγμῇ. Ὑπάρχουν ἐρωτήματα ποὺ ξαφνικὰ ἀναπτύσσονται στὸ στῆθος μου, μὲ καταπιέζουν. Πνίγομαι, θὰ 'θελα νὰ κραυγᾶσω. Ἕνα μέρος μου ἐκρήγνυται μέσα στὸ λαιμό μου.

Ὑπῆρξε ἄραγε ἓνα πράγμα στὴ ζωὴ μου, ἓνα μονάχα, ποὺ νὰ μὴν ἦταν μάταιο;
Σὲ τί ὠφέλησαν τὰ ὄνειρά μου, οἱ ἐλπίδες μου, οἱ ἀγῶνες μου, τὰ βάσανά μου, οἱ ἔρωτές μου, τὸ τρελὸ τρεχαλητό μου;

Τὰ πάντα κατρακυλοῦν ξαφνικά, διάτρητα, καὶ θρυμματίζονται ἐντὸς μου.

Ἐπειτα μιὰ ἄλλη λέξη ἐγκαθίσταται, ἐγκολλᾶται. Κατασκηνώνει στὸ κέντρο τῆς κοι-
λιάς μου, ὅπου καὶ παραμένει μέρες ὁλόκληρες: *Φθαρτό.*

Εἶμαι ἓνα φθαρτὸ τρόφιμο. Οἱ ἄλλοι εἶναι φθαρτὰ τρόφιμα. Τὰ πάντα εἶναι φθαρτὰ
τρόφιμα. Τὰ πάντα ἐξαφανίζονται ἢ θὰ ἐξαφανιστοῦν ἀργὰ ἢ γρήγορα. Τὰ πάντα.

Δὲν πεινάω. Δὲν θέλω νὰ δῶ κανέναν πιά. Δὲν πιστεύω σὲ τίποτα πιά, σὲ τίποτα.
Ἀκόμα οὔτε καὶ σ' αὐτὲς τὶς μικρὲς ἀπλὲς λεπτομέρειες ποὺ μοῦ κάνουν τόσο καλὸ,
ἀκόμα οὔτε καὶ στὶς τρυφερὲς λέξεις. *Μάταια.*

*

Καὶ καταλήγει νὰ ἐπανέρχεται αὐτὴ ἡ γνήσια ἀγαθότητα ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ συ-
γκατατεθεῖς στὸ ἐφήμερο, ὅπως ἓνας καλλιτέχνης ποὺ θὰ σχεδίαζε ἐπὶ μακρὸν πάνω στὴν
ἄμμο, κατὰ τὴν ἄμπωτη, τὰ πιὸ ὑπέροχα ἔργα του, ποὺ ἀργότερα θὰ τὰ ἔσβηνε ἡ πλημ-
μυρίδα ἀργά.

Ἀπὸ τὸ παράθυρό μου χαζεύω τὸ ποτάμι καὶ τὸ βρίσκω καὶ πάλι ὁμορφο. Καὶ τοῦτο
εἶναι ὑπεραρκετὸ γιὰ νὰ συγκατατεθῶ νὰ ζήσω ἄλλη μία ἀκόμη ὥρα.

*

Ἐρχονται μὲ τὰ χέρια σχεδὸν πάντοτε γεμάτα.

Σοκολάτες, μπισκότα, ἐκλεκτὰ γλυκά. Ρόμπες, σάρπες καὶ ζεστὲς κάλτσες. Ποῦδρες,
ἀρώματα, σαπούνια. Κασέτες, περιοδικὰ καὶ βιβλία. Λουλούδια. Ἀπαλὲς κουβέρτες, μα-
ξιλάρια παραγεμισμένα μὲ πίτουρα, ὑποσέντονα. Φλιτζάνια μὲ καμπυλωμένο στόμιο γιὰ
τ' ἀφεψήματα καὶ τὰ τσάγια μὲ τὶς θαυμαστὲς ιδιότητες. Γυάλινες πυραμίδες καὶ μαγικά
κρύσταλλα. Περίαπτα, ἀγιασμὸ κι ἅγιο μύρο. Φυλαχτὰ καὶ χαϊμαλιά. Γύρη μελισσῶν καὶ
βασιλικὸ πολτό. Ἀργίλο. Σπάνια βάλσαμα. Σταγόνες ἀπὸ τ' ἄστρο τῆς Βηθλεέμ. Μύρο
καὶ λιβάνι.

Στὴν ἀρχὴ λέω: *Εὐχαριστῶ. Εἶμαι συγκινημένη.*

Ὑστερα λέω: *Ὅχι. Εἶναι πάρα πολλά. Εἶναι ἄχρηστα. Εὐχαριστῶ, μὰ μὴ μοῦ φέρ-
νετε τίποτ' ἄλλο πιά.*

Ἔτσι κι ἀλλιῶς, δὲν τρώω σχεδὸν τίποτα πιά. Ἀδυνατῶ νὰ διαβάσω. Καὶ στὸ δωμάτιο
μου ἔχει δημιουργηθεῖ τὸ ἀδιαχώρητο. Αἰσθάνομαι νὰ ἔχω κατακλυστεῖ. Θαμμένη ζωντανή
κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸ σωρὸ περιττῶν πραγμάτων. Κι ἐπίσης ἐγκλωβισμένη σ' ἓνα ὅλο ἀνη-

συχία αίτημα πού είναι προσδεδεμένο σ' αυτό.

Πάνε τέσσερις μήνες πού προσπαθῶ νά ξεχάσω τὰ χειμερινὰ ρούχα μου πού τὰ πῆγα στο καθαριστήριο λίγο προτοῦ νά πληροφορηθῶ πῶς δὲν θὰ φτάσω ὡς τὸν προσεχῆ χειμῶνα. Προσπαθῶ νά ξεχάσω τὰ φυτὰ πού ἄφησα στο σπίτι, πού τὰ φρόντιζα ἐπὶ χρόνια καὶ πού ἴσως πεθάνουν ἐπειδὴ δὲν τὰ θέλει κανένας. Προσπαθῶ νά μὴ σκέφτομαι τὸ δωμάτιο πού μόλις τὸ ἔβαψα μὲ τὸ μεγάλο μαλακὸ πάπλωμα πού χρειάστηκαν δυὸ μήνες γιὰ νὰ τὸ βρῶ. Προσπαθῶ ἐπίσης νά πνίξω κάποιες πολὺ μικρὲς ἀναμνήσεις πού δὲν μοιάζουν σπουδαῖες, ἀλλὰ πού πονοῦν. Τὸ φλιτζάνι, τὸ ποτήρι, τὸ δοχεῖο μὲ τοὺς χυμοὺς χορταρικῶν καὶ τὶς φρυγανιές, ὅλα παρατημένα σ' ἓνα συρτάρι τοῦ γραφείου μου. Κανεῖς δὲν τ' ἄγγιξε, μοῦ τὸ εἶπαν. Μιὰ πλάνη. Παίζουμε μαζί τὸ *Ὅλα εἶναι φυσιολογικά. Τὴ Δευτέρα τὸ πρωὶ θὰ ἔχει ἐπιστρέψει*. Θέλω νά ξεχάσω τὸ μήνυμα πού ἄφησα στὸν αὐτόματο τηλεφωνητῇ μου, στο σπίτι: *Θὰ σᾶς καλέσω σὲ μερικὰ λεπτά, μερικὲς ἐβδομάδες, μερικοὺς μήνες ἢ ἴσως ποτέ. Σᾶς φιλῶ ὅποιοι καὶ νὰ εἴστε*.

Κατ' οὐσίαν εἶναι τελείως ἀνώφελο νά προσπαθῶ νά ξεχάσω. Τὰ πράγματα ἐπανέρχονται πάντοτε. Γρήγορα τὸ ἀντιλαμβάνεσαι. Ἐκεῖνο πού πρέπει εἶναι νά ἀποσπαστεῖς ἀπ' αὐτά. Νὰ παραιτηθεῖς. Ν' ἀφήσεις νά φύγει ἡ πληθώρα αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ὅπως θὰ ξεφορτωνόσουν ἀργὰ βαριεὲς βαλίτσες καὶ σάκους, ρούχα, παλτὰ κι ἐπάλληλα προσωπεῖα. Ὅταν ἀρχίζεις πραγματικὰ νὰ τὸ κάνεις, εἶναι μεγάλος ὁ σπαραγμός, εἶναι ὁ πόνος τόσο ἔντονος ὅσο αὐτὸς πού μπορεῖ νά νιώσουμε γδέρνοντας μὲ τὰ δυὸ μας χέρια μεγάλα κομμάτια ἐπιδερμίδας, σάρκας.

Κι ἐνῶ ἀποσπῶμαι ἀπὸ τὰ πάντα, ἀκόμα κι ἀπὸ τὰ μικρότερα πράγματα – τοὺς βολβούς τῶν ὑακίνθων, πού δὲν θὰ μπορέσω νὰ τοὺς φυτέψω στὸν κήπο πρὶν ἀπὸ τὸ χειμῶνα, οὔτε μετὰ, οὔτε ποτέ· τὸ μικρὸ ἐκεῖνο στεφάνι ἀπὸ λεπτεπίλεπτα ἄνθη, πού τὸ κρέμασα στο σαλόνι, μὲ τὸ σπιτάκι τοῦ πουλιοῦ καὶ μὲ τοὺς μικροσκοπικοὺς τροχίλους –, νά πού μοῦ δίνουν καινούργια σωσίβια ἀπ' ὅπου νὰ πιαστῶ, εὐλογες αἰτίες νά μὴ φύγω ἀμέσως, καινούργιες ἐλπίδες πῶς θὰ διαρκέσω.

Παρ' ὅλ' αὐτά, ἡ ἀπόσπασή μου πραγματοποιεῖται σιγὰ-σιγὰ, εἰς βάθος, σὰν ἐλάφρυνση κι ὄχι σὰν σπαραγμός. Καταλήγω νά κατανοῶ ὅτι τὸ βάθος δὲν βρίσκεται στὰ ὄντα καὶ στὰ πράγματα ἀλλὰ ἐντὸς μου, μὲς στὴν προσκόλληση καὶ στὸν ἀκατάπαυστο φόβο μου τῆς ἀπώλειας.

Ὅλο καὶ πιὸ πολὺ ἔχω τὴν αἴσθηση πῶς «ταξιδεύω ἀνάλαφρη», χωρὶς καμιὰν ἀποσκευή. Ἐλεύθερη κι εὐέλικτη. Απογυμνωμένη.

Τότε μονάχα μπορῶ, χωρὶς ἄγχος, νὰ τοὺς βλέπω νά καταφτάνουν μὲ τὰ χέρια γεμάτα.

Γιατὶ τώρα γνωρίζω πῶς τὴν καρδιά τους μοῦ προσφέρουν μὲς στὰ χέρια τους. Τὴ θρυμματισμένη τους καρδιά, πού δὲν τελειώνει ποτὲ νὰ μοῦ λέει τὸ βάσανο τῆς ἀδυναμίας τους, τὴν ἀπολυτότητα τῆς ἀγάπης τους.

Κι ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα πού τὰ ἐνόμιζα ἄχρηστα εἶναι προσφορὲς στὴ ζωὴ τὴν πάντοτε παρούσα ἐντὸς μου κι ἐπίσης στο θάνατο πού σιμώνει, ἴσως γιὰ νὰ ἐκλιπαρήσουν τὴν ἐπιείκειά του κατὰ τὴν ἀποφασιστικὴ στιγμή, ὥστε νὰ εἶναι ἀπαλὸς καὶ θερμὸς ὅπως οἱ κουβέρτες καὶ οἱ σάρκες, εὐωδιαστὸς ὅπως τὰ ἀρώματα καὶ τὰ ἔλαια, καταπραῦντικὸς ὅπως τὰ βάλσαμα.

*

Μιὰ μέρα, ἐνῶ βρίσκομαι ἀκόμη στὴ φάση νὰ λέω: *Ὅχι. Μὴ μοῦ φέρετε τίποτα*.

“Ὅλ’ αὐτὰ εἶναι ἄχρηστα, ἡ ἀδελφή μου μπαίνει στοὺς δωματίους, μιὰν ἀκόμη φορά, μ’ ἓνα ὠραία περιτυλιγμένο κουτί.

Μόλις εἶχα ζήσει μερικὲς ὥρες πρωτύτερα μιὰν ἰδιαίτερα ἐπίπονη στιγμή. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ σ’ ἐκείνην ἀπὸ ἀντανάκλαση.

Εἶχε πάει νὰ περπατήσει στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ στὴν προσπάθειά της νὰ συνέλθει. Στὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα ἐγὼ εἶχα προσπαθήσει νὰ ἀναλάβω δυνάμεις, νὰ κοιμηθῶ λιγάκι.

Κι ἔπειτα βρίσκεται ἐδῶ. πλάι στοὺς κρεβάτι μου, μὲ κοκκινισμένα μάτια ὅπως συμβαίνει μερικὲς φορές. Δὲν λέει τίποτα, ἀπλῶς ἀπλώνει τὰ χέρια της γιὰ νὰ πάρω τὸ κουτί. Ἐτοῦτη τὴν φορά δὲν λέω: “Ὅχι, εἶναι ἄχρηστο. Τὸ σκέφτομαι, ἀλλὰ δὲν τὸ λέω. Ἐξαιτίας τῆς ἀπόγνωσης μέσα της. Μέσα μου. Ἐξαιτίας τῶν ἀπλωμένων της χειρῶν ποὺ αἰσθάνονται ἀκριβῶς ἄχρηστα, ποὺ θέλουν ἀπλῶς ν’ ἀγγίξουν τὰ δικά μου. Αὐτὴ ἡ χειρονομία τῆς προσφοράς, λίγο ἐνδιαφέρει τοῦ τί. Αὐτὴ ἡ χειρονομία τῆς ἀποδοχῆς.

Ἀνοίγω τὸ κουτί γιὰ νὰ τῆς δώσω εὐχαρίστηση. Ὅταν ὁμως ἀφαιρῶ τὸ ροζ χαρτί καὶ βλέπω τί ὑπάρχει στοὺς ἐσωτερικοὺς του, κάτι τὸ παράξενο ἐπιτελεῖται μέσα μου. Μιὰ γνήσια χαρὰ ποὺ δὲν τὴν ξανάνιωσα ἀπὸ ἀμνημόνευτα χρόνια καὶ ποὺ πρέπει ν’ ἀνήκει στοὺς κοριτσάκια ποὺ ὑπῆρξα κι ὄχι στὴ λογικὴ καὶ μετριοπαθὴ γυναίκα ποὺ ἔγινα.

Μοῦ προσφέρει ἓνα λούτρινο σκυλάκι. Καὶ ξαφνικὰ γελάω καὶ κλαίω.

Τὸ βαπτίζω Ἑρμῇ. Τὴ στιγμή τοῦ θανάτου θὰ βρίσκεται ἐδῶ γιὰ νὰ μὲ βοηθήσει νὰ διασχίσω τὰ μαῦρα καὶ λασπώδη ὕδατα τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τῆς κόλασης.

Θὰ μπορούσε ἐξίσου καλὰ νὰ μὴ βρίσκεται ἐδῶ, οὔτε τώρα οὔτε καὶ τὴ στιγμή τοῦ περάσματος. Θὰ βρίσκεται ἐντούτοις ἐδῶ.

Ὅπως ἐλπίζω ὅλο καὶ περισσότερο πῶς, ἀκόμα κι ἂν δὲν θὰ εἶμαι πιά ἐδῶ, θὰ εἶμαι παρ’ ὅλ’ αὐτὰ ἐδῶ, γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀγαπῶ.

*

Ἀλαφρώνω κι ἓνα χαμόγελο ἐγκαθίσταται σὲ μένα τὶς ἐπόμενες μέρες. Δὲν τὸ ἀντιλαμβάνομαι ἀμέσως, γιατί δὲν εἶναι μὲς στὴν τάξη τῶν πραγμάτων.

Τὸ κορμί μου ἄλλαξε τόσο πολὺ ποὺ εἶναι ἀγνώριστο. Παρ’ ὅλες τὶς ἰσχυρὲς δόσεις μορφίνης ποὺ ἐλέγχουν τοὺς ἔντονους πόνους, ὑποφέρει πάντοτε χαμηλόφωνα. Δὲν μὲ στηρίζει πιά. Δὲν ἀνέχεται καμιὰ τροφή, κανένα ἄγγιγμα τῶν σεντονιῶν. Ἀκόμα καὶ οἱ ἐλαφρότερες μαλάξεις τοῦ ἔχουν καταστήσει ἀφόρητες. Ἡ λεπτότερη βελόνα κάνει νὰ σπᾶνε οἱ φλέβες του. Κάποιες μέρες ἡ φωνή μου μόλις ποὺ ἀκούγεται. Οἱ χειρονομίες μου μόλις ποὺ διαγράφονται. Ὅμως αὐτὸ δὲν μὲ ἀναστατώνει πιά. Ἀπεναντίας. Εἶναι μιὰ ἀπόδειξη ποὺ μὲ καθησυχάζει. Τὸ σῶμα φθείρεται ὅλο καὶ περισσότερο ὥσπου νὰ μὴν εἶναι πιά τίποτα, ὅμως ΕΓΩ εἶμαι ἀκόμη ἐδῶ, κάπου ἐσωτερικά, ἀναλλοίωτη. Καὶ μοῦ δημιουργεῖ ὠραία ἐκπληξη. Προσέχω τὸ σχίσμα ποὺ πραγματοποιεῖται ἀργὰ ἀνάμεσα στοὺς σῶμα ποὺ τὸ νόμιζα ΕΓΩ, ποὺ τ’ ἀγάπησα τόσο πολὺ, καὶ τὸ λεπτὸ ΕΓΩ ποὺ αὐτὸ δὲν ἔχει πληγεῖ. Παρρησιόχομαι σιωπηλῇ, μαγεμένη σ’ αὐτὴ τὴ μεταμόρφωση ποὺ δὲν θὰ ΜΕ σκοτώσει, ποὺ ἀπλῶς θ’ ἀφήσει πάνω στοὺς κρεβάτι τὸ σκῆνωμα ἐτούτου τοῦ σώματος ποὺ ἤδη δὲν χρησιμεύει σὲ τίποτα πιά, ποὺ δὲν θέλω πιά νὰ τὸ κουβαλῶ.

Τὸ μυαλό μου συχνὰ παρεκκλίνει. Ξυπνάω καὶ τὸ Ριβιέρ-ντέ-Πραιριὶ ἔχει γίνει ὁ Σηκουάνας. Τὸ διαχώρισμα μεταξὺ ὀνείρου καὶ πραγματικότητος εἶναι ὅλο καὶ πιὸ λεπτό. Δὲν φοβᾶμαι πιά νὰ ταξιδεύω ἀπὸ τὸ ἓνα στοὺς ἄλλοι. Χάνω τὸ νῆμα τῶν ἡμερῶν. Δὲν γνωρίζω πιά παρὰ τὴ στιγμή. Ἀνοίγω τὰ μάτια, κοιτάζω ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τὰ φύλλα

εἶναι κίτρινα καὶ κόκκινα. Ὁ ἀέρας εἶναι διάφανος. Ἡ στιγμή αὐτὴ εἶναι φθινοπωρινή. Τὴ ρουφῶ σὰν φρέσκο καὶ δροσερὸ νερό. Ὑστερα ξανακοιμᾶμαι χορτασμένη. Χωρὶς νοσταλγία.

*

Αὐτοὶ ποὺ με συντροφεύουν ἔχουν κι αὐτοὶ ξαλαφρώσει. Τώρα ξέρω πὼς ἔχω διανύσει μέρος τοῦ δικοῦ τους ταξιδιοῦ.

Ἡ φρίκη ἐντείνεται καὶ γι' αὐτοὺς στὸ πέρασμα τῶν ὥρων, τῶν λεπτῶν. Ἀγωνίζονται νὰ μὴν κεραυνοβοληθοῦν ἀπὸ τὰ φαινόμενα. Ἔχουν σκύψει ἀπὸ πάνω μου μέρα καὶ νύχτα, σφουγγίζουν τὸ μέτωπό μου, ὑγραίνουν τὰ χεῖλη μου, ἀγγίζουν ἐλαφριά τὸ χέρι μου καὶ μοῦ μιλοῦν με ἀκραία γλυκύτητα, EMENA ποὺ δὲν ἀπαντῶ πιά, ἀλλὰ ποὺ μ' αἰσθάνονται ἐδῶ ὁλόκληρη.

Παρ' ὅλο τὸν πόνο μέσα τους, παρ' ὅλα τὰ πνιχτὰ ἀναφιλητά τους, παρ' ὅλες τὶς κραυγές τους, μερικὲς φορές μπρὸς τὸ ἀνυπόφορο γεγονός ποὺ με διαβρώνει ἀκούραστα ὑπὸ τὸ βλέμμα τους, παρ' ὅλο τὸ φόβο τῆς στιγμῆς αὐτῆς ὅπου, τὴν αὐγή, θ' ἀποδράσω γιὰ πάντα ἀπ' αὐτὸ τὸ τόσο μπελαλίδικο σῶμα, εἶναι ἥρεμοι.

*

Ὅταν θὰ ῥθει ἡ μέρα τῆς δικῆς τους μεταμόρφωσης, δὲν θὰ εἶναι πιά μόνοι.

* Τίτλος πρωτοτύπου: «Vases communicants», *Cet imperceptible mouvement*, XYZ éditeur (Romanichels poche), [Québec 2012], σσ. 87-100.